

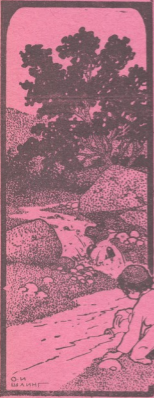
1913

საქართველო

საქართველოს
მშენებელი

მხარე წამყვანთათვის.

მკბრეველი.
№ 20

მეგობრები

წელიწადი 30-IX.

№ 20.

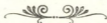
თბილისი, 1913 წ.

მეგობრები.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I — მეგობრები, — სურ.	1
II — დიდება და ვანო, — (დექსი) შ. მდგამედის	3
III — ჯამბაზი, — (დასასრული) ვ. თამროშვილის.	7
IV — სოფლიდან ქალიქამდის, — შ. კარაიუდისა.	15
V — „მაისის კავშირის“ წევრის მოვალეობა.	20
VI — მკითხველის წერილები.	22
VII — გასართობი: — შარადა, რებუსი და ილსნა	24

დიდედა და პანო.

დიდედამ სძუებოდა
სილით სავსე კვლავთ
ბებლებს ვადაუძლავდა
თითქმის ძალის-ძლავთა.

და მივარდნილ თახსაში
სუბად დაბინავა;
იფიქრა: ვინ მისწუდება,
იმ სიძღლედ ვინ ავა?

შენახულ ხილის შეჭმას
ან ვინ გაუბედავდა!
ჩუმად-კი მოთვალთვალეს
დიდუდა ვერ ხედავდა.

ბებილომ წინდის ქსოვით
კარები გაიკულა;
და ვანომ რა კალათა
ძარტოკა დაიკულა,

ძიანოჩა ხელ ხელა,
დადგა სკაპი სკაძსედა
და გულის დაგა-დუგით
აყოცდა თახჩა სედა.

ამ დროს ისევ ბუბური
სახლში შემოტრიალდა;
ვანოც სკაძებინანდ
დაბლა დაპროწიალდა.

ვერ-კი წამოაქენა
თავ-პირქვე დაშობილი
და შერე შეგუთათხა
გაბედული მშობილი.

აი, შე საძაგელო,
ა, შე მუცელ-დოროო,
ოჯახის ბუსანკალო,
მტაცებელი ქოროო!

ეგ რა საქმე გიქნია,
 ეგ რა მოვიხდენია,
 ნამუსი სად დაკარგე,
 ბიჭო, არა გრცხუენია!

ეს ჩახლი და ოჯახი
 განა მართო შენია?
 ახლა-კი ეახატები:
 კვლავ თუ ჩავიდენია,

ისეთ დღეს დაგაუენებ,
 სულ გცვიოდეს თმებით,
 შენის ცოდვით იწუოდენ
 შენი და და მშებით.

ჯაფრობდა დიდი-დედა,
 წურებოდა, აუდებოდა,
 ვანოც გაფითრებული
 დარდისგან თაფლებოდა.

ბოლოს წაილულლულა,—
 რაკი აღარ ცხრებოდა,
 — დიდი-დედას მსეს ეფიცაჲ,
 კალათი ვარდებოდა.

სულ წინ-წინ მოტოკაჲდა,
 რაღაცა აწკებოდა;
 თუ სკამი არ მიმეგება,
 მამ რა ეშველებოდა?!

— რა ჭირი აწუხებდა!
თავისთვის შავდებოდა!
შენზე დიდი თავგუნა
განა იქ ამფრებოდა?

ცრუპერტელაჟ, კამეცა,
ადე, აიბარკეო.
თვალთ აღარ შეჩვენო,
კარში დამეკარკეო.

თან მწარედ გაჯავებ:
„მიუბძეველე ხელიო
და მხოლოდ ერთი მსხალით
ხავისეველე ეელიო!“

შ. მღვიმელი

ჯ ა მ ზ ა ზ ი.

ოდი მიძველე, კოკო, რას იცინი!—იღრეგებოდა ლექსო, თან ეტირებოდა, თან სიცილიც ეპარებოდა, არ იცოდა რა ექნა, უფრო-კი ბრა'სდებოდა, კეკე რომ სიცილს აურიდა.

— ტყეძალი მოუნდა ვაჟბატონს, ეოხადი ბიჭია, ავიდა ხეზე და ძირს ტყაპან!..—იცინოდა კეკე და თან ქუდს უძებნიდა.

— არ მინდა შენი მოძებნილი, დამანებე თავი!—უფრო ჯავრობდა ლექსო.

— ახლა რაღაში გინდა, როცა ეკლებიდან ამოვამერინე დათვის ბელივითა!—უფრო აბრზებდა კეკე. უკანასკნელ სიტყვებზე ლექსოსაც გაუცინა და ორივეს სიცილი წარის ხმასავით ჩაერთა ფერდობზე ტყის.

ლექსომ უაძბო კეკეს ტყეძლიდან ჩამოვარდნის ამბავი, თუ როგორ მოიწადინა შორეულ ტოტზე კუნწულის მოწვევტა და ეკლებში-კი ამოყო თავი.

საქონელი კრილოში მორეკეს და ბინისკენ გამოსწიეს, სადაც საუსმე უკვე შხად იყო. მამის გვერდში ოთხი-ხუთი უცხო კაცი დაინახეს.

— ტყეძალზე ნადირობდა ლექსო ბიჭი და მტერმა ის-

რით დასჭირა!—სიცილით ამბობდა კიკი და თან ლექსოს მის-
 ხერებოდა, აცა გაჯავრდება, თუ არაო. ლექსო ცოტა-კი წა-
 მოწითლდა, მერე კიკის ლანხლანდარობას უურაც არ ათხოვა
 და ქათმის ბარკალს გამწარებით ებრძოდა.

ის ის იყო წირვა გამოვიდა, სადილად ქვეული საუსმე
 ჯერ ლექსოანთ არ გაენახვერებინათ, როცა სალხი ლექ-
 სოანთ ბინის ახლოს იკრიბებოდა და რღაცა თოკებს აბა-
 მდნენ წინა დღით მოძხადებულ ბოძებზე. სალხი ისე ბე-
 ვრდებოდა, არც-კი სხანდა, თუ რა ხდებოდა, ეველამ კი ამ-
 კარად იცოდა, რომ იქ ჯამბაზი იბრავდა თოკზე ითამა-
 შებდა.

— ე ბაღლები ვაგზავნე თოკზე თამაშის სანახავად, გუ-
 ლი გაბეოლონ, თვალს წყალი დააღვეინონ და ჩვენ-კი ეს
 ხელდა მავ ზიარებით აგვესე, — მიძართა ცოტათი შესარ-
 ხობებულმა საქრომ მეუღლეს. — ხვენ ხვენი დრო კიდევ მოე-
 ჭამეთ, ჩემ ბიჭობამა ბევრი მაგისთანა თამაში მინახავს, არა,
 თვედორე? — წაჭკრა მესობელს მეჯლეგუნი საქრომ. — მალხა-
 სიშვილმა მილიციაში რომ ვაგვიუყვანა, თითო საქენის სიმა-
 ლეზე გავსტუნებდა და სიგრძით ორ ნაბადზე.

— კაცო, ახლა-კი ფეხები ძლივს დაგაქვს და უწინ რა
 ეოხადი ეოფილხარ! — გამოეხმაურა საქროს გრძლად მოძხა-
 დებულ სიტყვას ლექსოს დედა და ეველას სიცილ-ხარხარა
 ბეუღათ.

ამ დროს კიკი და ლექსო ხელიხელ ჩაკიდებულნი უკვე
 იმ ადგილს უახლოვდებოდნენ, სადაც თოკი იყო გაბმული.
 მართლაც და აღარ დახანებულა, რომ თოკზე ლექსოზე ოთ-
 ხი-ხეთი წლით უფროსი იბრავდა ლეკი გამოჩნდა. ხელში
 კრძელი ჯოხი ეჭირა. ეელიანი მესტები, ცისფერი მოკლე
 ახალახი ჭ წითელი ფეხი თავზე მეტად მუწოდა სხით ნა-
 რეიხის ფერ იბრავდა.

სულ სამი წელიწადია, რაც იბრაგიმს თოკზე თამაშობს; აი ძირს ორი ლეკი რომ მოსწანს, ერთი მისი ძმაა, მეორე ბიძაშვილი. მამა კარგა ხანია მოუკვდა და დედის ანაბარად დარჩა. დიდი წვალუბა დასჭირდა იბრაგიმს, მანამ თოკზე თავის შემკვრებას ისწავლიდა. ბიძის ხელობა იყო, ბიძა თოკიდან ჩამოკარდა და სამკვდამოდ დასახინრდა, იბრაგიმს ეს უფრო იზიდავდა: რა უფრო, რომ ბიძა დასახინრდა, იბრაგიმს გაინსრდება, უკეთ შეისწავლის ხელობას და თუ ბიძა მარტო დაღესტანში დადიოდა, ეს კახეთს, სანეცილოს გადავა, კვლავ ახევენებს და დაუმტკიცებს, რომ მაჭმად ეარა-ოღლის ხელობა მის მძისწულ იბრაგიმს დაიჭირაო.

კახეთიდან თუ დაეინახავთ აღმოსავლეთით დათოვლილი მღვდელი მთის გრესილი, საიდანაც უოველ დილით სუფხულობით შუე ამოდის, იმ გრესილის იქით არის დაღესტნი. კახეთიდან—ეგარელის მხრით მიმავალ გზას თუ დაადგებით და დაღესტანს შეხვალთ, ერთ დღის სავალზე, სუთ-ეჭვს მთა-გორაკს რომ გადავივლით, ერთ მღვდელ კლდის კალთაზე იბრაგიმას სოფელი ჩორლუ მერცხლის ბუდეწავით მიჭერობია. აქ ამ კლდის კალთიდან ბეგრჯერ ჩაურბენია იბრაგიმას დაბლა ხეუბი, იქ წვალთ დაუკუბებია და სუდ წისქვილი გაუმართავს, ჭემის*) დეროების თვლები დაუტრიალებია.

აი ახლაც, მთელი ეს ხდება ხალხი რომ მას მისჩერებოდა, ის მღვდელ თოკზე ჯოხ-დაურდნობილი იმ თოვლის ქუდიან მთებს გაჭურებდა და მძის ძასილმა გამოარკვია:

— იბრაგიმ! ნაჭ დურუნან, ბამტა დანა!., (იბრაგიმ, რაღას უუტრებ, დაიწვე რაღა!).

დაიწყო თამაში. უოველი მისი ნაბიჯი მიზან-შეწონილია, უოველი მიმოხვრა მისთვის საბედისწეროა; ის-კი, როგორც

*) გაზაფხულის ბაღახი.

არჩევი კლდის ნაპრაღსე უძიპარი, როგორც ციუვი მადღალი მოსეხა
 სეხე მოსეირნე, თაჲ-დაჲვიწეუბას მისცეძია.

უთჲვალაჲვი ხალხი გაჲყაციცეებით ადჲვინებს თჲვალს ემპევილის
 და ერთი მისი მრუდე ნაბიჯი შიშის ელდასა ჰჲკერის ეჲჲლა-
 სსა, თითქოს მარღეუბში სისხლი იუნიებოდეს და გუღი ბუღი-
 დან ამოსტომასსა ლამობდეს.

ლეჲსო სომ შთლად ცეჲრად იქცა, გარინდდა, გამტერდა
 და თჲვალს ეჲღარ ამორებდა.

რა კარგი იქნება, ახლა იბრაგიმას ეჲჲრდით ლეჲსოც
 იჲჲეს, ნეტა იბრაგიმა ხელს სომ არა ჰჲკრავს და უკან არ
 გამობარუნებს?! მერე ლეჲსოს რო ეჲლიანი მესტები არ აც-
 ვია, ქალამანი არ დაუშლის?!

არა, არ დაუშლის.

უცეჲბ იბრაგიმას ბოთლი დასჭირდა თაჲსე დასადგამდ.
 რამდენიმე ჰატარა ბიჭი ბოთლის მოსატანად გაიქცა, მათ
 სხედაც ბჲერი მიჲჲეა. ლეჲსო ადგილიდანაც არ დამრუღა:
 გეჲმას აწეობდა, თუ თვითონაც იბრაგიმობას როგორ დაი-
 წეუბდა.

ბოთლის მოსატანად წასულ გოგო-ბიჭებმა მეტი გულ-
 მოდგინება გამოიჩინეს: ერთს მოჲქონდა ბოთლი. დანარჩენთ-კი
 სოკს ლიტრა, ჩარეჲა, თუნგიანი, ხელადა, ერთი გოგო კი-
 დეჲ ჰირმოტეხილ კოკას მოათრეჲდა, ეჲონა გოგონას კოკაც
 გამოდგებოდა.

ბოთლი კოსტად ხელში აათამაშა იბრაგიმმა და თაჲსე
 დადიგა; აქ-კი ცოტა ხელი აუცდა, ბოთლი მირს ჩამოეჲვარდა,
 თვითონ იბრაგიმას-კი წარბიც არ შეუხრია, ხელ-მეორედ ხე-
 ლოჲსურად, ეთანად გვიარა შთელი თოკი ბოთლით თაჲსე.
 გათაჲუბისას ს-ლხის მადღობის ეჲჲინს ბოლო არ უჩანდა.

ჩამოსვლისას იბრაგიმს ბლომა ხალხი შემოჲსეჲა, ლეჲსოც

როგორღაც გაძვრბ-გამომხვრბ და იბრბკიმს გვერდში ამოუდგებოდა მასზე ბედნიერი აღარაჲინ იყო: იმის გვერდში იდგბ, ვინც დღეს ეველას გულის-კური მიიბწერო. ლექსო ფიქრებში წაჲიდა, თავის ჰბტბრბ ბაჲმხურ ფიქრებში და იბრბკიმის ახალუსს თითი წბატბნბ, ისე მსოლოდ ხელი შეხსო, მისთვის ესეც კმბ-როდბ.

იბრბკიმბ სხვბ მხბრეს წბიეჲბნეს.

ლექსო თავის ბინიკეჲს გამობრუნდბ, სბდბც უბვე სბდი-ლი გბქბღებინბთ და კბსურ „ხბკრულას“ ბრბკრბკებდნენ, მზე დბშუბდღეჲებულიყო. ეველბნ სიმღერბ ისმობდბ. ქეიფსბ და ლხენბს მისცემიბ დღეობბს მოსული ხლხი. სბედრის კბრბე-მო ტეჲბ აღბრ იყო, დბშწებლობინებბს ვერ ბსდიოდნენ შენბ-წირისბს.

ბეჲეს ნბუიდი „ბუსიკბ“ დბეჭტბრბ, ურემში ხბმჲდბრიყო და კბმბღებით ბჭუტუნებდბ, თბნ თბემობწონედ ბქეთ-იქით ინეღებობდბ, შემომხედვით, რბ კბრკი „ბუსიკბ“ მბქესო. ლექსო იქვე ურემთბნ წბწობლილბ და ფიქრსბ და ოცნებბშიბ, თუ თბკზე სიბრულს როგორ ისწბველის.

მბინც და მბინც მხელი ბრ ბრის. სბქმე ცდბ ბრის და კბბეღბ. იქნებ ბრც ისე სბმბიბ იეჲეს. ბბმ რცხილბსბ და თელბზე გბჲბბბმ თბკს და ხედ ვისწბველი, იქნებ მომბბვლ წელს იბრბკიმბს მბკიერ თბკზე ლექსო თბმბმბბდგნს! ბეჲე მი-მჲველის... ოცნებობდბ ლექსო. ბეჲეს მოკონებბზე უსიბმოვნო ბსრმბ გბჲეღბ: ნებტბ რბ ნახბ მბჯ „ბუსიკბში“, რბმ კბბსუ-ღეღობო. ბრც ბეჲე იყო ლექსოზე უბეტესი ბსრისბ:

— ერთი ნეკბბკი რბს იბდინმებბ ეს ხეჲნი ცხვირ-დბჩსბ-ბნული ლექსო, ცხვირი ნიკბბში წბუეჲიბ და რისთვისღაც იბრუნებბ და ტუნუნებს, — ფიქრობდბ თბვისთვის ბეჲე და უფრო გბჩბრებით ბმეზბჲებდბ „ბუსიკბს.“ თბჲბნთებბის

ლხინს ეს ორნი გამოქცეოდნენ, რადგან უურადღებს არაფერს აქცევდა.

ბედზე ლექსოს თებულაანთ ვასიკო გაუხნდა ტოლი ბიჭი, კარგი მოლახტე, შეუდარებელი მოხილიკე.

— ბიჭო, ლექსო, ი იბრაგიძემ რა კარგად ითამაშა, არ მოკეწონა?!— შეგეითხა ვასიკო და ლექსოს გვერდით ურემთან წამოწვა.

— ძალიან, მომეწონა და მაგრე!?! ძალიან მომეწონა.— ხაილაზარაკა ლექსომ.

— მოდი, ბიჭო ვასიკო, აიძ რცხილასა და თელაზე თოკი გაუბათ და იქნებ ხედ გავიდეთ.— სცადა ლექსომ ვასიკოს გადალობირება.

— ნწა, შეილონიასა, იქიდან რომ გადამოვვარდე სო თაუზირი დაფიქტურიე.— იუარა ვასიკომ.

— ე მძიძარა ჰყოფილხარ, ქავან. რატო იბრაგიძე არა ვარდება იქიდან; მამ, მიშველე მანც თოკის გაბმა.— იოლიედა ლექსო ვასიკოს.

ვასიკოც, ცოტა არ იუოს, ჩაფიქრდა. მოუნდა ნახვა, თუ ლექსო თოკზე როგორ გავიდოდა. იქნებ ძერე ამასაც გაეგებინა გასვლა. ორივემ ეს ამბავი გაუსიარეს კეკეს, რომელმაც „ბუზიკა“ ცოტა ხნით შეაჩერა და უური ათხოვა. ჯერ-იქი შეყოყმანდა, რამ გაგასულელათო და ვითომდა უფროსივით დარიკება დაუწყო, მაგრამ კეკეს დარიკებასა და რჩევას უურს ვინ უგდებდა.

— კეკე, ოღონდ შენ თოკი კალთას ამოფარებით წამოგვიდეთ აიძ თელაძდის, თორემ შე დამიწვებენ კითხვას რად გინდაო, და ძერე-იქი ხუენ ვიცით,— შეეხვეწა ლექსო.

კეკე დასთანძდა. ლექსოსა და ვასიკოს ტუის ზირისკენ

წასვლას უურადღება არავინ მიაქცია, საქონლის დასასყიდად ეკონათ წასულნი.

საქონელი გრილოში დაწოლილიყო, წარმაცად იცოხსებოდა და თან ბუხებს ებრძოდა. კეკეძე დავალებს ზირნათლად აასრულდა: თოკი ისე ძალვით მოიტანა, რომ ლექსომა და ვანკომაც-კი ვერ შეამჩნიეს. ასეა საქმე ამ ძაღალს, სეებსედ თოკის კაბმა იყო. ეს თელა ჭ რცხილა ორ განუურულ მეგობართვით აქ დარაჯებვით იდგნენ, თითქოს განუურულ ადამიანს ატეობინებდნენ, აქ სასულვარია ტეისა და მინდვრისაო, თან რცხილა ცოტათი თელისკენ გადახრილიყო, აღბად ზათქმელი რამ საიდუმლო ჰქონდა თელისთვის. მინდორს განსეკანდვომოდნენ, არც ტეეს ეტმანსებოდნენ.

— აბა, ვანიყო, შენ რცხილასე ადი, მე თელას მოვექცევი და აი, შუა ტოტი რომ არის, თოკი იქ გამოაბი. ისე გაქახე, რომ სამრიაობა არა ჰქონდეს. შენ კიდევ, კეკეძე, წადი და კობალი მომიტანე, უთხარ ტეეძალი, უნდა დავაქრევიანო თქო, — ბრძანებას ბრძანებასე სცემდა ლექსო ბიჭი და თან თელასე აყოფნდა. ასეა ძლიერ გამხელდა, თელის ხორკლიანი ქურქი მეტად უძლიდა ასულას, ვანიყო კუსიან რცხილასე უფრო ძალე ავიდა. როგორც იყო ავიდნენ ძაღლა და ლექსომ თოკი გადაუგდო ვანიკოს. გააბეს თოკი. კეკეძე კობალი მოიტანა, ლექსო თოკსე განსასულელადაც მოქმზდა, მაგრამ საქმე შებრკოლდა: თავსე დასადვქელი ბოთლი არ იყო.

— კეკეძე, შენი ჭირიბე, ბოთლი გვიმოვე. — შეესვენა ლექსო, მაგრამ კეკეძე უარი სტეიცა.

კარგი ღაზათიანი ჩხუბი მოუვიდათ. თოკსე გადაძვდარი ლექსო, რომელიც თავს ტოტსე ხელის მოჭვდით იმაკრებდა, კეკეძეს ძველ ცოდვებს აკონებდა და უმტკიცებდა, რომ იმასე საძაკელი ადამიანი ქვეყანასე არ არის.

ამ მტკიცებაში ტოტსე ხელი გვემუა და ხუენი ვაძმბსო
 ლექსო პირს წაძოვიდა. ბედსე საღათით მოჭრილ ტოტს
 მოედო და საიმისო არა სტკენია რა, მავრამ შიში დიდი ჭამა.

საღამო ხანსე ლექსო ურემში იწვა და თავით გიღანთ
 თეონა მოსჯდომოდა, რომელიც ნახშირითა და მავ-ტარა და-
 ნით შეშინებულის ლოცვას აძობდა...

ვ. თამროშვილი.

სოფლიდან

ქალაქამდის.

ბატარა გიგოს ვერაფერად მოეწონა აგვისტოს დამლევს სოფლის დატოვება და ქალაქში წამობძანება, მთელი დილა ბუს-ღუნებდა: ხან ბუხარს აეკრა, ხან კარებს ამოეფარა; სმშარეულოძიაც-კი სცადა თავის შეფარება.

იქნებ მამას გადავუვიწყდე და მარტო ნუცკოა წაიუფანოსო; მაგრამ ვერაფერმა ვეღარ უშველა, დილა ადრიანვე ასაუსმეს უძაწვილები. შეკასმული ცხენები კარზე იევენენ მიბძულნი; უურების ნძრევით და ცხვირის ფრუტუნით იქცევენ თავს: მოთმინებით ელოდნენ მხედრებს. გამოვიდნენ კიდევ აივანსე, მოსამსახურემ ბავშვების ბარჯი-ბარხანა ერთ ცხენს აჭკიდა. ნიკოლოზი მიუბრუნდა ცოლს და რაღაც თადარიგი მისცა:

— თუ მომიგვიანდეს ქალაქს ბავშვების დაბინაუებაში, ვინძლო არა გააფუჭოთ რა ოჯახში.

ერთ ცხენზე საკუთრივ შესვეს თორმეტი წლის ნუცკო. სინარულით სულ ცმუკავდა; ჯერ მოეხუია ღედას, ჩაჭკოცნა, ლოცვა-კურთხევა მიიღო მშობლისაგან და ჰქველასავით მოველო ცხენს სურგზე. ის ახლა შესამედ მიდის ქალაქში: შესამე წელიწადია, რაც იქ სწავლობს. იქაურობას იცნობს: მასწავლებლებს, სკოლი; ამხანაგებს, ქალაქის ქუჩებს, სხვა-და-

სხვა მღაბსიებს, ათასჯარი საუკუნო საქონლით გამოვსებულნი ვართ. სწავლის შემდეგ, როცა მოწაფეები მინ მოდიან ჯგუფ-ჯგუფად, ხან აქ დადგებიან, ხან იქ და ათუალიერებენ. შემდეგ სწავლა, საბავშო საღამოები, კასნართობები: ეველათფერი იცის, ეველას ნახავს და აკრე რიგად აღარ აწუხებს სოფლის დატოვება. სილი, — ჰო, მხელია მისი დათმობა, — მაგრამ ქალაქშიც რომ ბევრია სილი. დეიდაც კეთილი გულის არის და არ მოანატრებს ბავშვებს სილს.

ეველა ესენი ხელს უწეობს ნუციკოს მსიარულებას. გიკუცი? ის რაღამ კახხაროს: მიდის სადღაც მისთვის წარმოუდგენელ ქალაქში, საცა არც დიდი ესოებია, როგორც ნუციკომ უამბო, არც სილით დატვირთული ბაღ-ვენახები, არც ანკარა წუაროები, არც წისქვილის არხი და თეფსაობას რომ სულ რა უნდა...

მართალია — უნდა ისწავლოს, ნასწავლი კაცი უნდა გამოვიდეს, ან კქიმი, როგორც მია სვიმონი, ან დიდი ღენერალი, ამას წინააღ რომ სტუმარი იყო მათსა, ან მღვდელმთავარი, — მათი ახალი ეკლესია რომ აკურთხა, ან ვინმე დიდი კაცი, როგორც ბებური გამღელი ეუბნება სოლმე; მაგრამ ეს სწავლა რომ აქაც შეიძლებოდა: თეფდორაძიანთ გიორგა, მიქელაძიანთ ბაბუცა და მიხაკოც რომ სწავლობენ აქ სოფლის სკოლაში. რატომ მეც არ მიძაბარეს იქ თან ვისწავლიდი, თან დამწიფებულ ვენახს დღეში რამდენჯერმე ჩამოურბენდი, ჩიტებს მანც დაუფრთხობდი, ისე უღვთოდ რომ აოხრებენ ქარვასავით ჩავეითლებულ უურბენს. ეჰ, არც დედან ვებრალეები და არც მამას, თორემ ახლა სოფლიდან ქალაქში ვინ გადაჭკარგავს შვილს... საცაა რთუელიც დაიწყო და...

საკვირველია რა უხარია ამ ნუცას? ნუ თუ ის, სახლიდან კარედ რომ ვერ გამოვა და სულ-მესუთულ დამწიფებულ ჩიტოვით უნდა იჯდეს მღლა ოთახში...

სულ ასეთ რამეებს ფიქრობდა გიგუცის ჰატარა თავი. დისანია რაც გადმოვიდნენ ესოდან; უნაგირსულ მარტო ზის; მამაც გვერდით მოსდევს ცხენ-და-ცხენ—წამოსადგვი ძაღალი მხარ-ბეჭიანი ვაკეცდი. ნუციკო სულ წინ მიაქანებს თავის თეთრ ძერანს.

გიგუცის უნდა დაახწიოს თავი ფიქრებს. ათვლიეროს მარა-კსები, ბუქსნარი-ტყეები, მინდორ-ველები, გზის მიღმა-მოღმა მოსახლეები, მაგრამ რა ჰქნას თუკი კონებიდან არ შორდება—შწიფე ურძენი, თავისი ესო... ბებიან... გამდელი... სახურჩხელედ დაშლადებული თხილის ხენცლეები... ლამ:ხი ხბოები, მეგობარი ძაღლი და ჰატარა ციცუნია...

დედა? დედის კანსენება სულ არ უნდა. აქ ამ ფიქროსან ერთად, რაღაც უხურჩხელებს კულში, შეინძრევა, მარღვებში დაუვლის, ნერწყვის გადაულანჯას დაუჭერს, და თვალეზე ორი მსხვილი მარგალიტი უწყებს ციმციმს.

—იმას, იმას ხომ შექმლო დაუეხსენ... თავისთან დაუეტო-უბინა... არც იმან შემობრალა, ცოტა ხნითაც-კი არა...

მძიმე ფიქრებში წასულმა, სრულიად დახარა თავი ძირს: ლამის უნაგირის ტარს შეეხოს შუბლით.

— გიგუცო, აა, გიგუცი... აუ, როგორ ჩაკვიდია თავი, ვაკეცდო, — შესძახა მამამ მხიარულად და გადაუქნა გიგუცის ცხენს მათრახი. — ისეთი რამეები გაჩვენო, სულ გადაგაფიქვდეს შენი ბებერი გამდელი და მისი ვაკეთებული ჩურჩხელებიც.

მოკვარული მამა როგორც სარკეში — ისე იყურება გიგუცის კულში და ჰხედავს რა ძლეულარებაა ბავშვის არსებაში.

— აჰა... გამოჩნდა! — დაიძახა ნუცამ.

მართლაც გამოჩნდა რკინის გზის სადგური მისი წითელი სასურავით. ცოტა ხანიც — და მიუახლოვდნენ. შორს, რკინის გზის ლიანდაგის გასწვრივ, კვ მლიც გამოჩნდა.

მივიდნენ, ცხენებიდან გადმოხტნენ. გიგუცის ფეხებზე დაბუჭებული აქვს ცხენზე ჯდომით, სადგურის ბაქანზე სალხი ირევა. რაღაც უვირილი, რაღაცა ფესფუსია. ვიღაც უფროსი კაცი რაღაც განკარგულებას იძლევა. ყველა თავის საქმეზე გარბი-კამორბის. გიგუცის მამამ ბილეთები აიღო. სარი და რეკეს;

— როგორი ხმა აქვს!—სრულიად არა ჰგავს ჩვენ კვლევისის სარის ხმას,—გაიფიქრა გიგუცი.

ნუცა ლიანდაცს გაჭურებს, სახესუდ მოუთმენლობა ეტეობა. გიგუცის ჩათსრობილ გულს-კი არაფერი არ იხიდავს.

გამონდა მატარებელი, ორთქლმავალი ქშენა-ხენებით მოფრინავს, თან მოაქვს მთელი ქვეყნის სიმძიმე. ვეებერთელა ზირიდან მავ კვამლს უძვებს; მორბის—მოაქანებს; მოუახლოვდა სადგურს, ორ უხის შეჭკვილა და დადგა ბაქანთან.

—ღმერთო, ძლიერო!—გადაიწერა გიგუციმ ზირჯვარი.

—ეს რა ვეშანი რამე უოფილა... არც ერთი დევი, არც ერთი კველეშანი, რაც ბებიას და კამდელის ზღაპრებშია, ამოდენა არ უოფილა, გენაცვალე!.. რა ქვეყნის სიგჳე გუდი აქვს.. რა ცეცხლის ენებს ავდებს ებებიდან;

—შშშშ...—დაიძიმინა ორთქლ-მავალმა. შემანქანემ რაღაც ჩარნი შეაბრუნა, ორთქლ-მავალმაც თეთრი ორთქლიანი წვალი გაუშვა კვერდებიდან.

გიგუცი გაფაციცებით ადევნებს თვალს ბორბლებს, სლობოლეს, ბაქანს, ქვას,—ყველაფერს ათვალეირებს, ეოველი ჩარნი, ეოველი ჭახჩახი, ცოცხალი, მოძრავი არსება ჰგონია: ამათ უფროსად-კი ის მავი კაცი დაუფენებიათ, სულ ერთიანად მურში რომ არის ამოგანგლული:

—შესე, შესე, ნუცა!.. აი, აქ შესედე!.. იმას უფურებ?..—გამოცოცხლდა ბიჭიკო, ამოდრავდა მისი ვანება. წამიერად

გადააფიწუდა სახლიც, ვენახიც, ბებიაც, სურსხელებიც და დედაც. სრულიად შიანთა :მ ახ ლმა სანახაობამ. ხეირიანად ვერც-კი მოახწრო ორთქლ-მაყალის დათვალიერება; ღონიერმა ძკლავებმა დააუღეს ხელი და მატარებელში შესვეს. ახლა აქ იწუება ახალი სანახაობა: რა ოთახები, რა სკამები, რა ფანჯრები!. სალსი... სალსი უნგარიშო. მამამ მოსძებნა საუკეთესო ბინა: გიგუციმ მსწრაფლ გაჭუო თავი ფანჯარბში; ვიღაც კაცმა დაუსტვინა შემხჩახეს; ორთქლ-მაყალი დაიძრა, მასთან მთელი „კაგონები“ და გიგუციც თან გააქანა. ახლა მიჭქრის & მიჭქრის ქალაქისკენ... ტრიალებს ცა და დედა-მიწა; ბსრიალ-ბსრიალით მიცეკვავენ ხეები; უუელაფური ფეხ-და-ფეხ მისდევს, აბა ვინ არის მარჯვე ბიჭი, — ვინ დაეწევა.

გიგუციც მთელი ძკვრდით მიაწვა ფანჯარბს, ახლოს არავის უძვებს ფანჯარბსთან, თვალეებ-დაცუცებულმა არ იცის რომელი ერთი საგანი დაიჭიროს თვალთ.

მ. გარიყული.

„მაისის კავშირის“ ფურცლის მოვალეობა.

მაისის კავშირი იმითომ ჰქვია ფრინველ-
 თა დამცველ ბავშვების საზოგადოებას, რომ
 ჰირველ მაისს ეველა წვერები ამ კავშირი-
 სა იკრიბებიან ერთად სადმე გაძლილ ად-
 გილას და დღესასწაულობენ. კიდევ იმითომ,
 რომ გასაფხულზე, როცა ფრინველები ბუ-
 ღეს იკეთებენ, კვერცხებზე სხედან და ბარ-
 ტყებს ჩეკენ, მათ განსაკუთრებული მოვლა
 და სიფრთხილე ეჭირვებათ. ამ დროს „მა-
 ისის კავშირის“ წვერებს ბევრი სამუშაო აქვთ: დიდი სიფხი-
 ზლეა საჭირო, რომ დაიცვან ბუდე, კვერცხები და ჰაწი
 უსუსური ბარტყები ბოროტი ადამიანებისა და მტაცებელი
 ცხოველებისაგან.

ეოველი წვერი მაისის კავშირისა მოვალეა ზეპირად და-
 ისწავლოს, მუდამ ასწავდეს და ჰირნათლად ასრულებდეს ქვე-
 მოდ ჩამოთვლილ ჰირობებს:

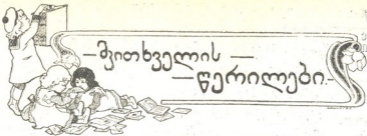
ჰირველი. ჩვენ გვსურს ვიყოთ კეთილი და სხვის გულ-შემბ-
 ტკივარნი, წვალეობა-ტანჯვა არასოდეს არ მივაყენოთ
 არც ერთ არსებას.

მეორე. დავიფარავთ სუსტს და უძანკო არსებას. დავიფარავთ
 ეველა ჰატარა და უუნებელ ფრინველებს.

მესამე. არასოდეს არ შევაწუხებთ, არ დაუჭრით და არ მოვ-

- კლავთ ჰატარა ფრინველებს. არ დაუნგრეთ ბუდეებს არ მოუტაცებთ არც კვერცხებს და არც ბარტყებს.
- მეოთხე. სამთარში საკენკს დაუუროთ და დიდი სიცივის დროს გაუინვისაგან გადავარჩინოთ.
- მეხუთე. ჩვენ გვიყვარს თავისუფლება და გვსურს ვეღვათ თავისუფალი იუოს. არასოდეს არ დავიჭერთ ფრინველებს არც ბადით, არც მანით და არც სხვა ემბაკური მოხერხებით. არასოდეს არ დავატყვევებთ და არ ჩავსვამთ გალიაში, კარდა იმ შემთხვევისა თუ ფრინველი გალიაში არის დაბადებული, ან თუ სიკვდილისგან გადასარჩენად საჭიროა მინ მოყვანა.
- მეექვსე. რამდენადაც შეგვიძლება, გამოვიხიდიოთ ფრინველებით მოყვარისაგან და კავულებთ გალიის კარებს დატყვევებულ ჰატარა ფრინველებს.
- მეშვიდე. არასოდეს არ მივიღებთ მონაწილეობას უსამართლო საქმეში და არც სხვას დაუხეებთ მოიქცნენ უსამართლოდ. ეოველ-გვარ სათნო ღონის-ძიებებს ვისმართ არ დაუხეებოთ არაუცხე უხეებელ ფრინველებისა და ცხოველების წვალება. იმ შემთხვევაში, თუ სხვა საშუალება არ გვაქნება, მსურვალედ და დაბეჯითებით უთხოვთ მტანჯველებს, შეიბრალონ უმწეო არსება, რომელიც ჩვენ მფარველობას მოითხოვს.
- ვეღვათ ამ ჰირობების მსურვლებს ვკისრულობთ, რადგან გვიყვარს შემომქმედი და ეოველი მისი ქმნილება, გვსურს ამითი მადლობა გადაუხადოთ ფრინველებს მათი საამური ტბილი კალობისათვის და იმ სარკებლობისათვის, რომელიც მათ ჩვენთვის მოაქვთ.

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

წერილები რედაქციის მიმართ.

ქ-ნო რედაქტორო!

დიდის სიამოვნებით ვეკვები „მისის კაუშირს“ და დიდად მოხარული ვარ. უმორჩილესად გთხოვთ მეც ჩამწერთ ფრინველთა დამცველ საზოგადოების წევრად.

მოწაფე შალვა სოსელია.

ქ-ნო რედაქტორო!

გთხოვთ მეც ჩამწერთ ფრინველთა დამცველ საზოგადოების წევრად. ზირობას ვდებ, რომ ეველა დონის-ძიებას ვინმარ ფრინველთა დაცვისათვის.

თბილისის საქალაქო სასწავლებლის მოწაფე არჩილ კახელაძე.

ქ-ნო რედაქტორო!

უმორჩილესად გთხოვთ ჩაგურდისხით „ფრინველთა დამცველ საზოგადოების“ წევრებად. დიდის გულმოდგინებით ვცდებით სწეებსაც ჩაუწეროთ ამნაირი აზრები.

ქუთაისის კლასიკური გიმნაზიის მესამე კლასის მოწაფენი:
გრიშა მესხიშვილი და სტეპკო მეფიხაშვილი.

შ ა რ ა დ ა .

ქირველი მეტად სშირია
და მეტად დაბურულია;
იქ უოუნჯს არაფერი სჯობს,
როცა დგანს სიცხის ლულია.

მეორით—სინწრაფეს ვხატავთ,
მხოლოდ სსუა სიტყვის ძალითა,
უფრო-კი მერცხალს ვაკუთნებთ,
მფრინაფს რომ ვხვდავთ თვალითა.

მთელი-კი ჰირ-წუღლ მომსულელი
ნათესავია ხილისა,
კანაფსულს, ადრე მოსული
უცბად მომკვეთი კბილისა.

მ. მ.

კ ე ბ უ ს ი

” მ
ს

მელიამ რა
მოიყვანა
მოწმად.

ზ

’
ს

80-19 №-ში მოთავსებულ ჩაბუსის აღსნა:

ბატონი შეფე ირაკლი ჩუენი ზატარა კასია.

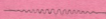
„ნაკადული“-ს რედაქციაში

და

წერაკეთისვის საზოგადოების წიგნის მდღისიში იუიღება
შექდევი წიგნები:

- 1) ტომის თავგადასავალი,—თხზ. მარკ ტვენისა, თარგმ.
გრ. უიფშიძისა, ფასი 50 კ.
- 2) რას გვიამბობს ოთახი,—თხზ. ავენარიუსისა, თარგმ.
გ. ჯაფარიძისა, ფასი 20 კ.
- 3) დასურათებული ასაწყობი ანბანი,—ფასი 1 მ. 20 კ.
- 4) სკრუჯი და მარლეი,—საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ
დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 25 კ.
- 5) დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები პ. ქ. ან-
დერსენისა, ერ. სეტ. ტომპსონისა, გ. ინსაინისა
და რ. კიპლინგისა, ფასი 30 კ.
- 6) ბავშვობა და სიყრმე,—მოთხრობა ლევ ტოლსტო-
ისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი 60 კ.
- 7) ორი მხატვარი,—თარგმანი დ. ავალიანისა, ფასი 15 კ.
- 8) სამშობლო ბუნების სარკე, დასურათებული საყმა-
წვილო მოთხრობები,—ივანე ელიაშვილისა, ფასი. 30 კ.
- 9) შობა, მოთხრობა გურიის ცხოვრებიდან,—ნინო ნა-
კაშიძისა, ფასი 5 კ.
- 10) ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი—ეგოისტის,
ორი მოთხრობა ოსკარ უაილდისა, თარგმ. ივ.
მაჭავარიანისა, ფასი 5 კ.
- 11) დათო,—ირ. ევდოშვილისა, დიდების მადიებელი,
თარგმ ალ. შანშიაშვილისა, ფასი 5 კ.
- 12) მოთხრობები,—ლაგერლეფისა და სხვა უცხო მწერ-
ლებისა 5 კ.
- 13) ივანე რაკინი,—125 დასურათებული, პატარა მო-
თხრობა, ავტორის სურათით, ალ. შირიანაშვილი-
სა, ფასი. 75 კ.

1913 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საეკაწვილო ჟურნალ

„ნაკადულ“-ზე

◀ წელიწადი მთავარი ▶

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არა ჩვეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით; მონაწილეობას ღებულობენ ჩვენი ცნობილი მწერლები ჭ პედაგოგები.

წლიურად ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ **12** წიგნი „ნაკადულისა“
მცირე წლოვანთათვის. მოზრდილთათვის.

1913 წელს წლიური ხელის მომწერნი ორივე გამოცემისა საჩუქრად მიიღებენ ამერიკელ მწერალ ქალის ჰარიეტ ბიჩერ სტოუს რომანს ზანგთა განთავისუფლების დროიდან, „ბიძია თომას ქობის“-ს სრულ თარგმანს. წიგნში იქნება 80-ზე მეტი სურათი და ჩართული იქნება ავტორის სურათი და ბიოგრაფია.

თარგმანის რედაქცია და ინგლისურ დედანთან შედარება იკისრა ილია ნაკაშიძემ.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მ. ნახევარ წლით—3 მან., ცალკე-ცალკე მცირე წლოვანთათვის **24 წიგნი—3 მან.**, მოზრდილთათვის **12 წიგნი—3 მან.** ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

ხელის მოწერა შეიძლება

ტფილისში—„ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილას სახ., კალაოვის. ზრ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр., № 8, და წერაკითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა. **ქუთაისში**—ისიღორე კვიციანიძისთან, შ. უახშიშვილთან და თ. შთაკრაშვილთან. **სამტრედიისში**—ივანე კვადაცოვთან და ვლ. ნაცვალძესთან. **ფოთში**—თეოფილე კანდელაკთან. **ბათუმში**—ქ. სოფიო ნაკაშიძისთან, ტროფიმ ანასარიძისთან და ანასტასია დომინაძისთან. **ოზურგეთში** ჭ **ლიანხუთში**—ლუა იმნაძისთან. **თელავში**—ვახო შატაშვილთან. **ახალ-ციხეში**—კონსტანტინე გვარამაძისთან. **ბაქოში**—ვასილ ახვლედიანთან, ნინო ტყეშელაშვილთან და ივანე კვლავაშვილთან. **გორში**—ნინო დომოკოვთან და ქეთევან ჯავახიშვილთან. **სოხუმში**—ქ. შარაში ანასაძისთან. **ქიათურაში**—ივანე გამყელაურთან. **ვანჯაში**—ბ. ამბოქაძისთან. **ერევანში**—კ. ოდიშარასთან. **სიღნაღში**—ნ. ახმეტყელაშვილთან. **უარსში**—ივ. სავათაშვილთან. **ალექსანდროპოლში**—ს. შატბერაშვილთან. **როსტოვში**—შ. კლიშიაშვილთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.